

Van Gogh Experience» delakoa Bilbora heldu da azkenik, Deustuko Next Museum-era, hain zuzen ere. Apirilaren 9a bitarte, Herbehereetako artistaren bizitza berrikusi daiteke, baina modu ezberdin batez. Ia urpekaritza ariketa da eskaintzen dena, bere jardueratragikoan murgilduz eta sakonduz, artelanen bitartez betiere.

12 eta 14 eurotan dira sarrerak, eta 45 minutuz luzatzen da esperientzia. Gaizki-ulerturik izan ez dadin, adi, bertan Van Goghen margoak ez direlako agertzen, ez da ohiko erakusketa, alegia. Van Goghen maisulanak bizirik dira, mugitu egiten dira, eta ikusleak nolabait bere larruan bizi ditzake, barneratu ditzake.

ARLESEKO LOGELA

Bukaera tiro bat da. Azken finean, Van Goghek bere buruari tiroa egin ziolako, Auvers sur l'Oise-n, Paristik gertu. «Van Gogh Experience» honen azken pasarteak bertara eramaten zaitu, Zunderten jaiotako artistak bere bizitzari amaiera eman zion zelai har-

«VAN GOGH EXPERIENCE» BILBON: KOLORE ETA MUSIKA KARRUSELA

Alessandro RUTA

Apirilaren 9ra arte Deustuko Next Museumean Vincent Van Gogh artistaren maisulanen barruan bizi daiteke, literalki. Hau ez da margo erakusketa hutsa, oinazeak ezaugarritutako margolariaren bizitzaren barruko murgiltzea baizik.

tara. Tiro bat, bele multzo bat hegaz, eta ilunpean gela...

Gela, bai: hau baita erakusketaren sekretua. Sartzerakoan, «Van Gogh Experience» honek ohiko erakusketa dirudi: artistaren bizitza laburbiltzen duten panelak (euskaraz ere bai, oso ongi) eta koadro batzuen erreproduzioak, jatorrizkoak hainbat museotan daudelako: Amsterdamen, Parisen...

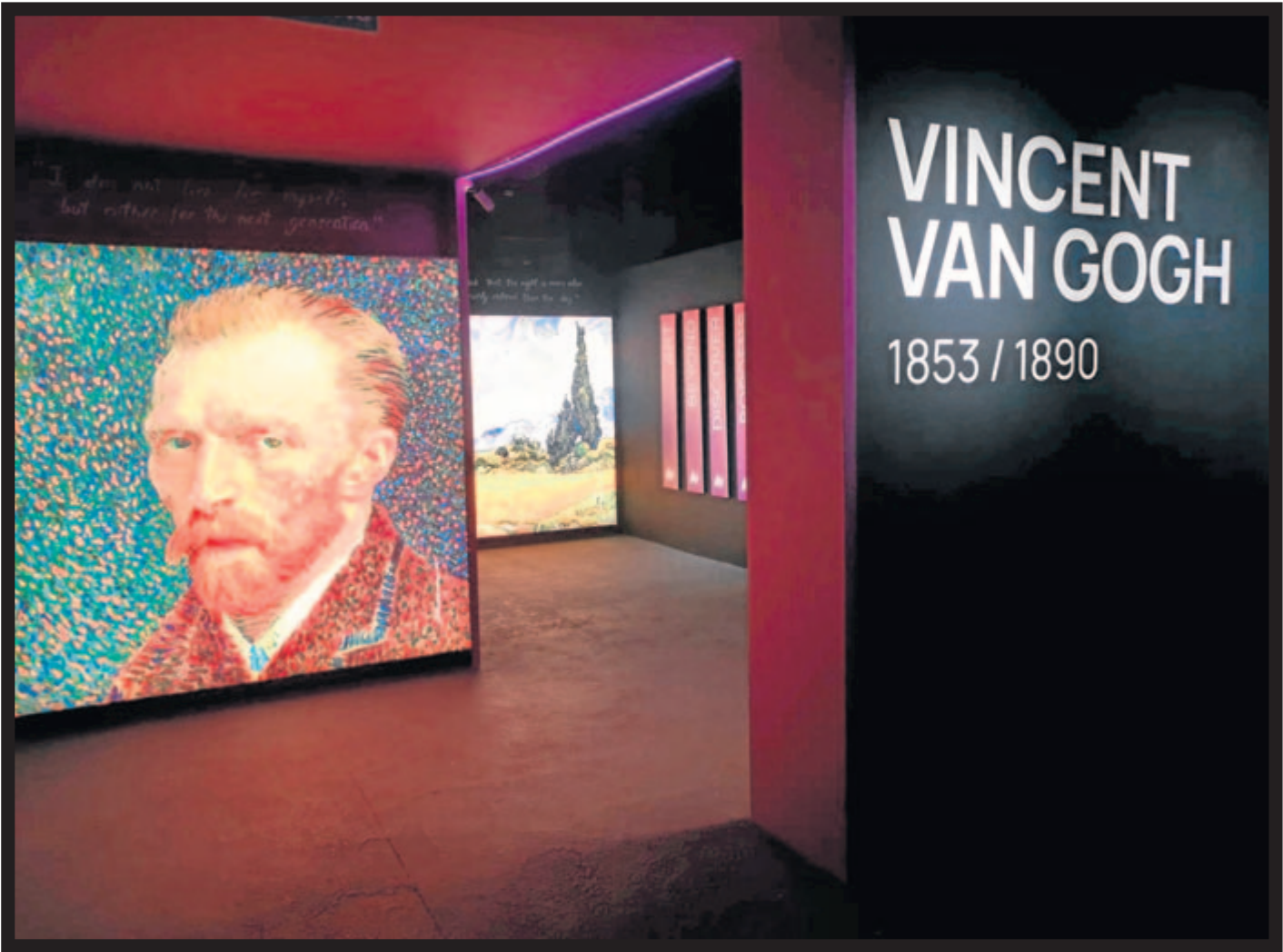
Hortik aurrera, «Experience» hori forma hartzen hasten da. Eskuin aldean, bat-batean, Van Gogh Arlesen bizitzen garaiko bere logela ageri da. Xumea, ia inozoa, tonu horiaz... hunkigarria, duda izpirik gabe. Egilearen koadroan ematen du perspektiba arraroa erabili zela, okerra-edo; hemen, aldiz, apur bat ordenatuago dagoela dirudi. Zenbat aldiz ikusi dugu gela hori, liburuetan edo, agian, Van Gogh Museoa, Amsterdamen? «Experience» hau nolabait teoritik praktikara bidea egitea da.

Aurreraxeago, Van Goghen beste ikur bat etorri zaigu begietara: eguzkiloareak. Erakusketaren benetako gakora hurbiltzen ari gara.

BILUZIK DEN ARETOAN

«Van Gogh Experience» hau errealitate birtualaren bidez gozatu nahi izanez gero, betaurreko batzuk har daitezke sarreran, lau euroren truke. Gure kasuan ez ditugu hartu, baina agian ikusgarritasuna are hobea litzateke horiekin. Azken geldialdia areto handi batean da. «Biluzik» dagoen areto batean. Bertan aulki batzuk, ez besterik. Eta hor hasten da karrusela, musikaz eta kolorez betea.

Agian ordurako abiapuntua galdu duzue eta beste toki batean agertuko zarete, baina ez kezkatu, ibilbideari buelta eta erdi emanez konpon daiteke, 40 minutuko bisita gehi... luzapena. Kontua da Van Goghen existentzia eta esentzia bizi ditzakegula, zinez. Eta zein da hori? Nire uste apala hau da: hasieran sekulako pena islatzen dute bai berak bai bere artelanez, zenbat kolore eta argitasun eta aldi berean zein handiak diren tristura eta malenkonia. Gainera, Vincenten joan-etorri eta go-

rabeherei buruzko detaile guztiak da-
kizkigu, misteriorik ez zuen pertsona
da, milaka gutun idatzi zizkiolako
Theo anaiari, ia egunero.

Eta gero, arrakasta, hil ondoren jaki-
na denez, neurri handi batean artista-
ren gertutasunari esker: denok noiz-
bait bere frustrazio berberak izan
ditugu; denok inoiz gure bizitza alda-
tzen saiatu izan gara, maiz etsi-etsian,
Van Goghek egin zuen moduan; eta
zenbait aldiz, bidegabekeriaren bat sa-
latu ostean bakarrik edo burua galduta
sentitu gara. Ba hori dena agertzen da
«Van Gogh Experience» honetan.

Margoen bidezko bidaia da, bere go-
rabeheren barrukoa. Bidaia fisikoa ere
bai: Herbehereetatik hasita Auversen
hil zen arte, Paris tartean dela. Eta ar-
tistikoa, noski: errealitatean oinarritu
zen hasieran Van Gogh, gero inpresio-
nismoari heldu zion eta azkenik sinbo-
lista bilakatu zen.

MARGOAK BIZIRIK

Bilakaera hau oso ongi antzematen da
erakusketan. “Patata-jaleak” margoa
oso ezaguna da, Van Gogh errealista-
ren adierazle, baina inoiz ez dugu ikusi
gixajo multzo hori benetan jaten,
ahoa mugitzen; margoak bizirik dira.
Eta aipagarria da musika ere: Bach,
Strauss eta Carl Orff, besteak beste. Oso
potentea da Carmina Buranaren “O
fortuna” entzutea Van Goghen hainbat
auto-erretratu mugitzen diren bitar-
tean, txanpon makinen antzera, azke-
nean gelditu arte: «*Semper crescit/Aut*

Deustuko Next Museum-en
bisitatu daitekeen «Van Gogh
Experience» erakusketan
hartutako zenbait irudi, tartean
Arleseko logela famatua.
GAUR8

decrescis/Vita detestabilis», *crescendo*;
efektua ikaragarria da.

«Experience» honen oztopo bakarra
aretoko zutabeak dira. Gelaren barruan
mugitu daiteke, 360 graduko esperien-
tzia izateko, baina erdian traba horiek
izatea ez da gauza eroso, batez ere ko-
loreak gure begietan «korrika» ari dire-
nean. Edozein kasutan, oso ideia ego-
kia da erakusketa hau, batez ere artista
baten lanak toki askotan sakabanatuta
direnean. Izan ere, non ikus genezake

Van Goghen opera omnia 40-45 minu-
tutan? Modu interaktibo honekin hori
lortzen da, museo batetik bestera ibiliz
baino askoz hobeto agian, jatorrizko
bertsioan izan ez arren.

Hala ere, esan beharrekoa da Van
Goghen mundua ulertzeko badela
Deustuko museoa baino toki egokiago
eta hunkigarriago bat: Arleseko Place
Lamartine. “Etxe horia” koadroan dago
hori, eta hortik paseatzeko aukera ba-
da... Arles ez baita gugandik oso gertu.